

Memo

aan De leden van de vaste commissie voor Infrastructuur en Waterstaat / Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening

datum 5 december 2025

betreft Voorstel status openstaande toezeggingen legisprudentie

Aanleiding

De Eerste Kamer deelt toezeggingen die aan haar worden gedaan in verschillende categorieën in. Een van die categorieën is de doorlopende toezegging, ook bekend als legisprudentie. Omdat een dergelijke toezegging in principe permanent moet worden nagekomen, heeft deze geen einddatum. Toch kunnen er redenen zijn om een doorlopende toezegging als voldaan aan te merken of af te voeren, bijvoorbeeld omdat de verantwoordelijke bewindspersoon genoeg heeft gedaan of de toezegging niet langer relevant is.

Van tijd tot tijd gaat de griffie na of er redenen zijn oude(re) doorlopende toezeggingen een andere status te geven. Hieronder vindt u een overzicht met bijbehorende ambtelijke voorstellen.

Omgevingswet

Implementatie

T02249: Het in beeld brengen van de effecten op burgers en bedrijven inzake administratieve lasten bij regelgeving (33.962)

Kamerlid: Verheijen (PvdA)

Datum: 15 maart 2016

Samenvatting: De minister van Infrastructuur en Milieu zegt de Kamer, naar aanleiding van een vraag van het lid Verheijen (PvdA), toe dat zij de effecten op burgers en bedrijven inzake administratieve lasten steeds bij AMvB's, de invoeringswet en andere regelingen ten aanzien van de Omgevingswet, in beeld zal brengen.

Laatste besluit commissie: Op 23 april 2024 heeft de commissie besloten de toezegging, die reeds als legisprudentie was aangemerkt, niet nader te bespreken en over de status te besluiten.¹

Ambtelijk voorstel: Het ambtelijk voorstel is om de toezegging als **voldaan** aan te merken. De Omgevingswet is inmiddels in werking getreden. Het steeds in beeld brengen van de administratieve lasten bij AMvB's, invoeringswet en andere regelingen is daarmee voltooid. Er zal wel nog sprake zijn van aanpassingen als nieuw beleid moet worden geïmplementeerd, vanwege Europese regelgeving of internationale verdragen of omdat signalen uit de praktijk hier aanleiding toe geven. Uit de brief van de minister van BZK van 17 april 2024 blijkt dat via de Aanwijzingen voor de regelgeving de lijn van de toezegging geborgd is.

¹ Kamerstukken I, 2023/24, 33118 / 34986, GA

datum 5 december 2025

blad 2

T02851: Digitale toegankelijkheid monitoring (34.986)

Kamerlid: Rietkerk (CDA)

Datum: 28 januari 2020

Samenvatting: De minister voor Milieu en Wonen zegt de Kamer, naar aanleiding van een vraag van het lid Rietkerk (CDA), toe dat de monitorgegevens op digitale wijze maandelijks ter beschikking worden gesteld aan de Kamer.

Laatste besluit commissie: op 8 september 2020 is besloten om de brief van 17 augustus 2020 van de minister van BZK voor kennisgeving aan te nemen en de status van de toezegging niet te wijzigen.²

Ambtelijk voorstel: De Omgevingswet is inmiddels in werking getreden. De website 'Aan de slag met de omgevingswet', waar de implementatiemonitor op te vinden was, is inmiddels gearchiveerd. Het ambtelijk voorstel is om de toezegging als **voldaan** aan te merken.

T02872: De Kamer jaarlijks informeren over de lessons learned inzake de Crisis- en herstelwet (34.986)

Kamerlid: Klip-Martin (VVD)

Datum: 28 januari 2020

Samenvatting: De minister voor Milieu en Wonen zegt de Kamer, naar aanleiding van een vraag van het lid Klip-Martin (VVD), toe jaarlijks in een voortgangsbrief de Kamer te informeren over de lessons learned van de Crisis- en herstelwet. In de voortgangsbrief over de stelselherziening die medio dit jaar wordt gestuurd, zal ook op deze lessons learned ingegaan worden.

Laatste besluit commissie: Sinds de registratie van de toezegging is de status hiervan niet gewijzigd.

Ambtelijk voorstel: De Omgevingswet is inmiddels in werking getreden, waarmee de Crisis- en herstelwet is komen te vervallen als zelfstandige wet. Daarnaast heeft de minister gerapporteerd over de lessons learned van de Crisis- en herstelwet.³ Op 10 september 2024 heeft de Kamer de laatste Voortgangsrapportage Crisis- en herstelwet ontvangen waarin de praktijkervaringen met de Crisis- en herstelwet zijn beschreven.⁴ Het ambtelijk voorstel is om de toezegging als **voldaan** aan te merken.

DSO

T02438: De Kamer blijvend informeren over de doorontwikkeling van het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) (33.118)

Kamerlid: nvt

² Kamerstukken I 2019/20, 34986, AG

³ Kamerstukken I 2019/20, 33118, BF bijlage 1

⁴ Kamerstukken I 2023/24, 32127, AS.

datum 5 december 2025

blad 3

Datum: 30 mei 2017

Samenvatting: De minister van Infrastructuur en Milieu zegt de Kamer, toe dat zij de Kamer periodiek zal informeren over de doorontwikkeling van het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO).

Laatste besluit commissie: Op 12 september 2017 heeft de commissie besloten de status van de toezegging te handhaven en de griffie verzocht na te gaan of het DSO als Groot Project is aangemerkt.

Ambtelijk voorstel: Het DSO wordt nog steeds uitgebreid, waarmee de toezegging relevant blijft. Het ambtelijk voorstel is daarom om de toezegging als **openstaand** aan te blijven merken.

T02867: De Kamer informeren over privacyaspecten betreffende de uitbouw van het DSO (34.986)

Kamerlid: Kluit (GroenLinks-PvdA)

Datum: 28 januari 2020

Samenvatting: De minister voor Milieu en Wonen zegt de Kamer, naar aanleiding van een vraag van het lid Kluit (GroenLinks), toe de Kamer te informeren over privacyaspecten inzake de vergunningaanvragen en meldingen met betrekking tot de uitbouw van het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO).

Laatste besluit commissie: Naar aanleiding van de brief van de minister van BZK op 17 april 2024 over de voortgang van de implementatie van de Omgevingswet is er door de commissie op 23 april 2024 besloten dat de toezegging geen verdere bespreking behoeft, omdat deze de status van legisprudentie heeft.⁵

Ambtelijk voorstel: In de brief van de minister van BZK van 17 april 2024 legt de minister uit hoe de privacyaspecten geborgd zijn in het proces van de ontwikkeling van het DSO. Het ambtelijk voorstel is om de toezegging als **voldaan** aan te merken.

T03419: Geen inhoudelijke of procedurele inmenging regering bij nieuwe adviesaanvraag Adviescollege ICT-toetsing (33.118/34986)

Kamerlid: Kluit (GroenLinks) en Rietkerk (CDA)

Datum: 28 juni 2022

Samenvatting: De minister voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening zegt de Kamer, naar aanleiding van een vraag van het lid Kluit (GroenLinks) en een opmerking van het lid Rietkerk (CDA), toe dat de regering zich niet zal bemoeien met de inhoud of de procedure van de nieuwe adviesaanvraag bij het Adviescollege ICT-toetsing inzake de werking van het DSO-LV.

⁵ Kamerstukken I 2024/25, 33118/34986, GA.

datum 5 december 2025

blad 4

Laatste besluit commissie: Op 8 november 2022 is naar aanleiding van de brief van de minister voor VRO besloten de toezegging als openstaand te blijven beschouwen. De leden aan wie de toezegging was gedaan konden zich tijdens deze vergadering reeds vinden in de status voldaan, maar zij wilden dhr. Nicolai de tijd geven om opgevraagde stukken te bestuderen.

Ambtelijk voorstel: De adviesaanvraag waar de toezegging betrekking op heeft is op 10 oktober 2022 door de commissie ontvangen.⁶ Dhr. Nicolai is niet meer teruggekomen op het voorbehoud om de toezegging als voldaan aan te merken en de Omgevingswet, waarop het advies zag, is op 1 januari 2024 in werking getreden. Het ambtelijk voorstel is om de toezegging als **voldaan** aan te merken.

T03745: Informeren uitvoering motie-Moonen (33.118/34.986)

Kamerlid: Moonen (D66)

Datum: 24 oktober 2023

Samenvatting: De minister van Binnenlandse Zaken zegt de Kamer, naar aanleiding van een vraag van het lid Moonen (D66), toe om in de eerste voortgangsbrief in 2024 de uitkomsten van lopend onderzoek naar de technische en procesmatige invulling van de motie-Moonen c.s. over het publiceren van voornemens van besluiten uiteen te zetten.

Laatste besluit commissie: op 4 februari 2025 is besloten de toezegging als jurisprudentie aan te merken. Op 25 november 2025 heeft de commissie besloten naar aanleiding van de brief van de minister van VRO van 31 oktober 2025 over de stand van zaken uitvoering Omgevingswet derde kwartaal om de motie Moonen (D66) als niet uitgevoerd te blijven beschouwen.

Ambtelijk voorstel: De brief van de minister van VRO van 31 oktober 2025 bevat de resultaten van het onderzoek om kennisgevingen van voornemens zichtbaar te maken en te onderzoeken of concepten van regelingen in de viewer zichtbaar gemaakt kunnen worden. Het advies is daarom om de status van de toezegging te wijzigen naar **voldaan**. De commissie kan de uitvoering van de motie-Moonen c.s. (huidige status: niet uitgevoerd) blijven monitoren via het motiedossier.

Evaluatie en monitoring

T02439: De Kamer jaarlijks informeren over de uitkomsten van het monitoringsprogramma inzake implementatie (33.118)

Kamerlid: Klip-Martin (VVD)

Datum: 30 mei 2017

Samenvatting: De minister van Infrastructuur en Milieu zegt de Kamer, naar aanleiding van een vraag van het lid Klip-Martin (VVD), toe dat zij de uitkomsten van het monitoringsprogramma met betrekking tot het implementatieprogramma jaarlijks de Kamer zal doen toekomen.

⁶ Kamerstukken I, 2022/23, 33118/34986, EJ met bijlage

datum 5 december 2025

blad 5

Laatste besluit commissie: Naar aanleiding van de brief van de minister van BZK van 29 oktober 2019 heeft de commissie besloten niet in nader schriftelijk overleg te treden.⁷

Ambtelijk voorstel: Het ambtelijk voorstel is om de toezegging als **voldaan** aan te merken. In de brief van de minister van BZK van 29 oktober 2019 heeft de minister aangegeven dat de implementatiemonitor pas zal worden afgerond nadat de Omgevingswet in werking is getreden.⁸ Daarna zal overgegaan worden op een monitor over de uitvoering van de Omgevingswet. De eerste monitor, over het jaar 2024, is inmiddels verschenen, waarmee de implementatiemonitor definitief is afgerond.

T02446: Terugkerende evaluatie van onafhankelijke toetsing en over twee jaar een evaluatie van de effecten daarvan (34.287)

Kamerlid: Vos (GroenLinks)

Datum: 17 januari 2017

Samenvatting: De minister van Infrastructuur en Milieu zegt de Kamer, naar aanleiding van een vraag van het lid Vos (GroenLinks), toe dat zij de periodieke evaluaties van de Omgevingswet en de Commissie voor de m.e.r. zal aanpassen, zodat gevolgd kan worden hoe vaak en in welke gevallen een onafhankelijke toets door de Commissie voor de m.e.r. plaatsvindt. Na twee jaar zal geëvalueerd worden wat de effecten zijn van het niet langer verplicht stellen van een onafhankelijke kwaliteitstoets in het geval van complexe projecten.

Laatste besluit commissie: De commissie heeft op 5 maart 2024 besloten dat de toezegging als openstaand beschouwd blijft.

Ambtelijk voorstel: De toezegging als **openstaand** te blijven beschouwen.

T02849: Het instellen van een onafhankelijke evaluatiecommissie (34.986)

Kamerleden: Baay-Timmerman (50-plus), Kluit (GroenLinks-PvdA), Nooren (PvdA), Rietkerk (CDA) en Verkerk (ChristenUnie)

Datum: 28 januari 2020

Samenvatting: De minister voor Milieu en Wonen zegt de Kamer, naar aanleiding van een vraag van de leden Nooren (PvdA), Baay-Timmerman (50PLUS), Kluit (GroenLinks), Rietkerk (CDA) en Verkerk (ChristenUnie), toe een evaluatiecommissie in te stellen van deskundigen om een onafhankelijke evaluatie van de Omgevingswet te waarborgen. De Kamer zal geïnformeerd worden bij brief over de wijze van inrichting van de evaluatiecommissie voorafgaand aan de voorhang van het inwerkingtredings-KB en elk jaar zal een evaluatiebrief verzonden worden naar de Kamer.

Laatste besluit commissie: Op 4 februari 2025 heeft de commissie besloten de toezegging als legisprudentie aan te merken.

Ambtelijk voorstel: De toezegging **af te voeren** nu de evaluatiecommissie is ingesteld en elke vijf jaar een evaluatie naar de Kamer wordt gezonden. De commissie heeft op 7 oktober

⁷ Kamerstukken I, 2029/20, 34986, 33118, 35000 VII, L

⁸ Kamerstukken I, 2019/20, 34.986 / 33.118 / 35.000 VII, L

datum 5 december 2025

blad 6

2025 de motie-Rietkerk (CDA) c.s. over jaarlijkse evaluatierapportages (34985, K) om dezelfde reden afgevoerd.

T02857: De Kamer informeren over inrichting systematische monitoring (34.986)

Kamerlid: Klip-Martin (VVD) en Verkerk (ChristenUnie)

Datum: 28 januari 2020

Samenvatting: De minister voor Milieu en Wonen zegt de Kamer, naar aanleiding van een vraag van de leden Klip-Martin (VVD) en Verkerk (ChristenUnie), toe de Kamer een integraal inzicht aan te bieden met betrekking tot de systematische aanpak van de monitoring. Jaarlijks komt er een brief over de monitoringsresultaten.

Laatste besluit commissie: In de commissie van 7 oktober 2025 is besloten om de toezegging als legisprudentie aan te merken, waarbij de status 'deels voldaan' ongewijzigd is gebleven.

Ambtelijk voorstel: Het ambtelijk voorstel is om de status van de toezegging **ongewijzigd** te laten.

MER

T03063: Cumulatief effectonderzoek MER (34.682)

Kamerlid: Kluit (GroenLinks-PvdA)

Datum: 1 december 2020

Samenvatting: De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties zegt de Kamer, naar aanleiding van een vraag van de leden Kluit (GroenLinks) en Crone (PvdA), toe nog eens na te zullen denken over een cumulatief effectonderzoek met betrekking tot de milieueffectrapportages (MER's) van gemeenten en provincies.

Laatste besluit commissie: Op 28 november 2023 is naar aanleiding van de brief van 24 november 2023 van de minister van BZK besloten om de toezegging als legisprudentie aan te merken.⁹

Ambtelijk voorstel: Het ambtelijk voorstel is om de status van de toezegging **ongewijzigd** te laten.

T03579: Inrichting rapportage VTH, kwaliteit MER (34.287/29.383)

Kamerlid: Janssen (SP)

Datum: 11 april 2023

Samenvatting: De staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat zegt de Kamer, naar aanleiding van een vraag van het lid Janssen (SP), toe dat bij de tweejaarlijkse rapportage van VTH, waar ook de (kwaliteit van de) MER onderdeel van uitmaakt, verschil wordt

⁹ Kamerstukken I, 2023/24, 36410 VII / 36410 IV, C

datum 5 december 2025

blad 7

aangebracht tussen de verschillende bestuurslagen, zodat duidelijk wordt bij welke milieueffectrapporten van de bevoegde gezagen ruimte voor verbetering is.

Laatste besluit commissie: De commissie heeft op 27 mei 2025 besloten de toezegging als openstaand te blijven beschouwen.

Ambtelijk voorstel: Het ambtelijk voorstel is om de status van de toezegging **ongewijzigd** te laten.

Overig

T02327: Overzicht markttoetsen (34.403)

Kamerlid: Köhler (SP)

Datum: 5 juli 2016

Samenvatting: De Minister voor Wonen en Rijksdienst zegt de Kamer, naar aanleiding van een vraag van het lid Köhler (SP), toe om, voor zover mogelijk, in de Staat van de Volkshuisvesting een jaarlijks overzicht van de markttoetsen te verstrekken.

Laatste besluit commissie: Op 11 juli 2017 is besloten dat de T02327 een doorlopende toezegging is en de status ervan niet gewijzigd wordt.

Ambtelijke voorstel: Het ambtelijk voorstel is om de toezegging **af te voeren**. Met het afschaffen¹⁰ van de markttoets per 1 januari 2024 is het overbodig geworden om hierover te rapporteren in de jaarlijkse Staat van de Volkshuisvesting.

T02749: Betrokkenheid vertegenwoordigende organen opnemen in beleidsregel (35.013)

Kamerleden: Flierman (CDA), Meijer (VVD), Verheijen (PvdA) en Baay-Timmerman (50PLUS)

Datum: 21 mei 2019

Samenvatting: De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties zegt de Kamer, naar aanleiding van vragen van de leden Flierman (CDA), Meijer (SP), Verheijen (PvdA), en Baay-Timmerman (50PLUS) toe in de beleidsregel vast te leggen dat projecten alleen voor aanwijzing in aanmerking komen als de betrokkenheid van de vertegenwoordigende organen geborgd is.

Laatste besluit commissie: Sinds de toezegging is gedaan is de status hiervan niet gewijzigd.

Ambtelijk voorstel: Het ambtelijk voorstel is om de toezegging **af te voeren** nu het betreffende wetsvoorstel zag op de experimenteermogelijkheden van de Crisis- en herstelwet. Deze werden uitgebreid in afwachting van de Omgevingswet, die inmiddels (per 1 januari 2024) in werking is getreden.

¹⁰ Zie [Afschaffing marktverkenning woningcorporaties \(36.400\) - Eerste Kamer der Staten-Generaal](#).